

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา ขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับ
ปทุมวัย จังหวัดหนองคาย ครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้ ผลการวิจัยมีรายละเอียดสรุปได้ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับ
ปทุมวัย จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ต่อระดับขวัญ
ในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปทุมวัย จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวม
และรายด้าน

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียน
เอกชนที่จัดการศึกษาระดับปทุมวัย จังหวัดหนองคาย

2. สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ ต่อระดับขวัญในการปฏิบัติงาน
ของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปทุมวัย จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย รวม 31 แห่ง จำนวน 185 คน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2549 : 98) ดังนี้ คือ

3.1.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 21 คน

3.1.2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 16 คน

3.1.3 ครูที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 65 คน

3.1.4 ครูที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์ ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 83 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนรวมของประชากรทั้งหมดใช้ตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 126 คน แบ่งกลุ่มประชากรตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา กำหนดเอาทุกอำเภอ เพื่อให้ครอบคลุมประชากรในทุกพื้นที่ แบ่งชั้นจำแนกตามวุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ของครู แล้วจึงเทียบสัดส่วน และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) มี 2 รายการ คือ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ของครู ตอนที่ 2 ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับการเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ดำเนินการจัดทำบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอให้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในจังหวัดหนองคาย จากนั้นผู้วิจัย จัดส่งหนังสือ

ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดหนองคาย ที่มีกลุ่มตัวอย่างทาง ไปรษณีย์ พร้อมสอดซองเปล่าติดแสตมป์ และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่างจัดส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยกลับคืนให้แก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์และหากยังไม่ได้รับคืนภายใน 15 วัน ผู้วิจัยได้ประสานโดยตรงกับโรงเรียนเป้าหมาย เพื่อขอรับแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเก็บคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามเพื่อการวิจัยกลับคืน จำนวน 126 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ มาแจกแจงความถี่ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้านและวิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ ต่อระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ใช้การทดสอบ F - test (Two - way ANOVA) ทั้งโดยรวมและรายด้าน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจะทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และแบบสอบถามตอนที่ 3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดมาสังเคราะห์ จัดกลุ่มความสำคัญแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า F - test (Two - way ANOVA)

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวัดในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย สรุปได้ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามวุฒิการศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ

ครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ด้านความรับผิดชอบ และด้านเงินเดือนและสวัสดิการ เป็นอันดับสุดท้าย

4.2 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ ต่อระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย สรุปได้ ดังนี้ คือ

ไม่มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ ต่อระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ด้านความสำเร็จในการทำงาน

โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอื่นๆ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงาน ได้บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหาร โรงเรียนต้องช่วยเหลือ สนับสนุนให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.2 ด้านการยอมรับนับถือ

ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความไว้วางใจ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครู เพื่อให้ครูกล้าแสดงออกและรู้จักรับผิดชอบต่อการกิจที่มอบหมายให้ดำเนินการ ยกย่องชมเชย ให้เป็นที่ปรากฏแก่ผู้ร่วมงาน เมื่อครูปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ

4.3.3 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมครู โรงเรียนเอกชน ให้มีความก้าวหน้ามั่นคงเทียบเท่าโรงเรียนของรัฐ

4.3.4 ด้านความรับผิดชอบ

ผู้บริหาร โรงเรียน ควรให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของครู มอบหมายงานพิเศษให้ครู ปฏิบัติ เพื่อให้ครูได้แสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถอย่างกว้างขวาง

4.3.5 ด้านลักษณะของงาน

โรงเรียน ควรวางแผนการจัดระบบ โครงสร้างและขอบข่ายการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ

4.3.6 ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ

โรงเรียนควรให้เงินเดือน ค่าตอบแทน เหมาะสมกับปริมาณงานที่ปฏิบัติ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาหรืออายุงาน และเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จัดสวัสดิการ อื่นๆ ให้แก่ครู รวมทั้ง จัดสวัสดิการให้บุตรของครู ปรับปรุงระบบการพิจารณาความดีความชอบ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษร และประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน

4.3.7 ด้านนโยบายและการบริหาร

โรงเรียนควรกระจายงานให้ครูปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการปฏิบัติงานของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้ง มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม และมีคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

4.3.8 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี สร้างมิตรภาพที่ดีระหว่างกัน ให้แก่ครูในโรงเรียน เป็นประจำและต่อเนื่อง จัดให้มีกิจกรรมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมพบปะสังสรรค์เป็นครั้งคราว เพื่อให้ครูเกิดความคุ้นเคยสนิทสนมระหว่างกัน ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และเกิดบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน

4.3.9 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

โรงเรียนควรจัดงบประมาณสนับสนุนในเรื่องวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จัดงบประมาณที่เพียงพอในการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร รวมทั้ง มีการจัดภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เป็นสัดส่วน สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามและเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.3.10 ด้านการปกครองบังคับบัญชา

ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีความยุติธรรมในการบริหาร ปฏิบัติตน ปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครู รวมทั้ง การเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี มีความเมตตากรุณาและมีน้ำใจ ยกย่องชมเชยการปฏิบัติงานของครูอย่างจริงใจเมื่อครูมีผลงานและหรือได้สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย ในครั้งนี้ ผู้วิจัย พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้ คือ

5.1 จากผลการศึกษา พบว่า ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของ สุวรรณิธรรมอุปถัมภ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 พบว่า ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรเพ็ญ

ยงห้วย (2548 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา เรื่อง ขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคายนั้น ส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก ประกอบกับ เป็น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูแต่ละ โรงเรียนนั้น มีการปกครองบังคับบัญชา ในลักษณะที่น้องหรือญาติมิตร มีการพึ่งพาอาศัยและให้ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่ มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ที่ผู้ปกครองนำมาเป็นปัจจัยในการเลือกโรงเรียนที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคายนั้น มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ประกอบกับ ในระหว่างที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษาระหว่างศึกษาธิการ ได้มีการจัดตั้งสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนขึ้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุน การบริหารงานของโรงเรียนเอกชน เป็นการเฉพาะ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2550 : 12) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง จัดตั้งศูนย์ประสานงานการส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และอำนวยความสะดวกในด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชน ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้ ได้รับการสนองตอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายทุกแห่ง เป็นอย่างดียิ่งในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยตรง เช่น มีการแต่งตั้งและมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นรายโรงเรียนประจำทุกโรงเรียน การเชิญผู้บริหาร โรงเรียนและครูของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ให้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านต่างๆ ร่วมกันกับผู้บริหาร โรงเรียนและครู ของโรงเรียนของรัฐ รวมทั้ง การเปิดโอกาสให้นักเรียนของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้เข้าร่วมประกวด แข่งขันกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับนักเรียนของโรงเรียนของรัฐ

เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้ครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น มีขวัญ ในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

5.2 จากผลการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัด หนองคาย มีขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ อยู่ในระดับปานกลาง และเป็น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วราภรณ์ ไวยากรณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา เรื่อง ขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสระบุรี มีขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านเงินเดือน อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรเพ็ญ ขงห้วย (2548 : 126) ที่ศึกษา ขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 มีขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านเงินเดือน อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชน ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ เป็น โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ทำให้มี ข้อจำกัดในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญทาง การบริหาร อันมาจากมูลเหตุต่างกันไปตามบริบท เช่น จำนวนนักเรียนมีน้อย งบประมาณที่รัฐ สนับสนุนไม่เพียงพอ และเจ้าของหรือผู้จัดการ โรงเรียน ไม่มีแหล่งทุนเพียงพอที่จะนำมาใช้ใน การบริหารจัดการ ซึ่งมูลเหตุต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ไม่สามารถกำหนดอัตราเงินเดือนและหรือจัดสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันหรือเพียงพอกับความต้องการของครู รวมทั้ง ปัจจุบัน ค่าครองชีพ สูงมาก นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ ต่ำกว่า 3 ปี มีขวัญในการปฏิบัติงานด้านนี้ อยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะ การกำหนด อัตราเงินเดือนให้แก่ครู โรงเรียนส่วนใหญ่ จะนำคุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ในการทำงานของครู มาเป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณาด้วย

5.3 จากการศึกษา พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ต่อระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัด หนองคาย ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ แต่สอดคล้องกับ ผลจากการศึกษาของ ธภกต ชัยงาม (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา ขวัญในการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับประสบการณ์การสอนของครูต่อขวัญในการปฏิบัติงาน

ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมและ เป็นรายด้านทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัย กำลังทำการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางดำเนินงานการส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนไว้ หลายประการเพื่อให้เป็นไปตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เช่น ให้สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนทุกระดับ มีการกำหนดเกณฑ์การขอมิใบประกอบวิชาชีพครูแก่ครู โรงเรียน เอกชนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด จัดสวัสดิการเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการทำประกันชีวิตหมู่ให้แก่ครู โรงเรียนเอกชน เพิ่มเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนให้แก่โรงเรียนเอกชน และเปิด โอกาสให้ผู้บริหาร โรงเรียน และครู โรงเรียนเอกชน เข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐจัดขึ้น ดังนั้น จึงส่งผลทำให้ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และมี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และทั้ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ไม่มีอิทธิพลร่วมระหว่างกันต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ของครู แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีขวัญในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลจากการศึกษาของจงจิน สุขสิงห์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครู โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีการกำหนดอัตรา เงินเดือนครูตามวุฒิการศึกษา และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะได้รับบรรจุทำงาน ในตำแหน่งครู ขณะที่ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จะได้ทำงานในตำแหน่งครูพี่เลี้ยง ทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีอัตราค่าจ้างของเดือนสูงกว่า มีความมั่นคง ในหน้าที่การงานมากกว่า และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะได้รับสวัสดิการ สูงกว่า เช่น การกู้เงินสินเชื่อสวัสดิการ ชพค. ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิขอกู้ไว้ข้อหนึ่งว่า ผู้ขอกู้จะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และผู้ที่มีสิทธิได้รับใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพครูนั้น จะต้องมีความรู้การศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีขวัญและกำลังใจด้านเงินเดือนและสวัสดิการ แตกต่างจากครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดหนองคาย มีขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ดังนี้

6.1.1 โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยทุกแห่ง ควรพิจารณาเลื่อนอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการอื่นๆ ให้แก่ครูอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

6.1.2 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้การสนับสนุนงบประมาณในด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ให้แก่โรงเรียนเอกชนอย่างเหมาะสม

6.1.3 โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง ควรส่งเสริมให้ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาปฐมวัย มีความมั่นคงและก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่มากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

6.2.1 ควรศึกษารูปแบบ มาตรฐานหรือกรอบอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ ให้แก่ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย

6.2.2 ควรศึกษาลักษณะหรือแนวทางการเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้แก่ครู โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย